

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Новембар 2019.

Београд, децембар 2019.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, и у новембру наставила су да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Према резултатима обеју анкета (новембарске Ипсосове и децембарске Блумбергове), краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се на нивоу од 2,0%. Очекивања привредника у погледу инфлације за годину дана унапред нису мењана у односу на октобар и износе 1,6%. Краткорочна очекивања представника синдиката и становништва такође су остала непромењена, на нивоу од 3,0% и 5,0%, респективно.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу око нивоа од 2,5%, колико су и износила у новембру, док су очекивања привредника остала на 1,9%. За новембар 2021. године представници синдиката очекују инфлацију на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%), а становништво на нивоу од 5,0%.

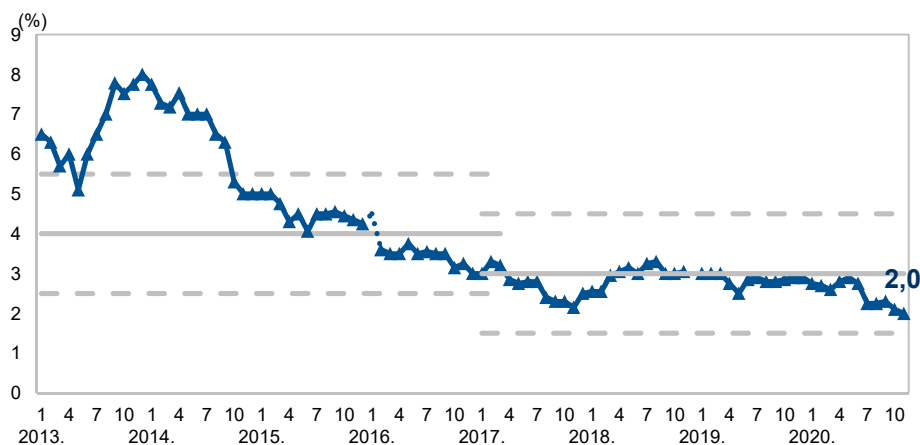
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима новембарске анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, трећи месец заредом, налазе се на нивоу од 2,0%. Према резултатима децембарске анкете агенције Блумберг, и финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,0%, што је незнатно ниже него у претходној анкети (2,1%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у новембру такође је износила 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање око нивоа од 2,5%, колико су у новембру и износила. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред нису се мењала у односу на претходну анкету и износе 1,6%.

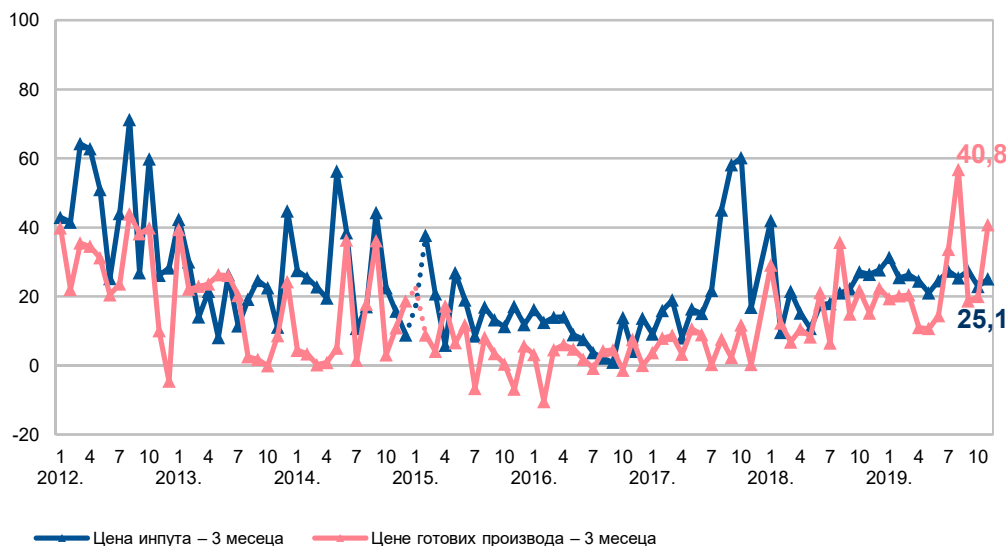
За октобар 2021. привредници очекују инфлацију од 1,9%, што је, такође, непромењено у односу на претходну анкету.

Највећи део привредника не очекује промене цена инпута ни за три месеца унапред (3/4 испитаника) ни за годину дана унапред (близу 70% испитаника).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Истовремено, порасло је учешће привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

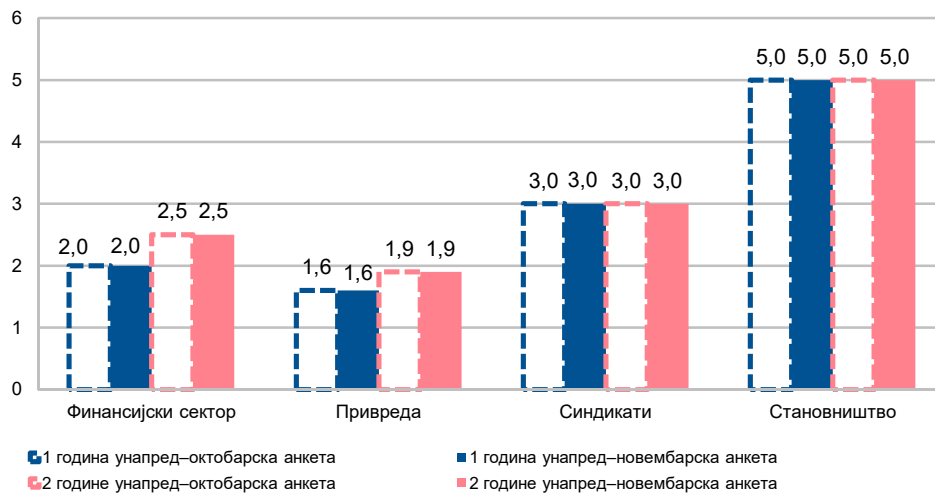
Представници синдиката очекују инфлацију на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%) и у кратком и средњем року.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати новембарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности у последња четири месеца.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

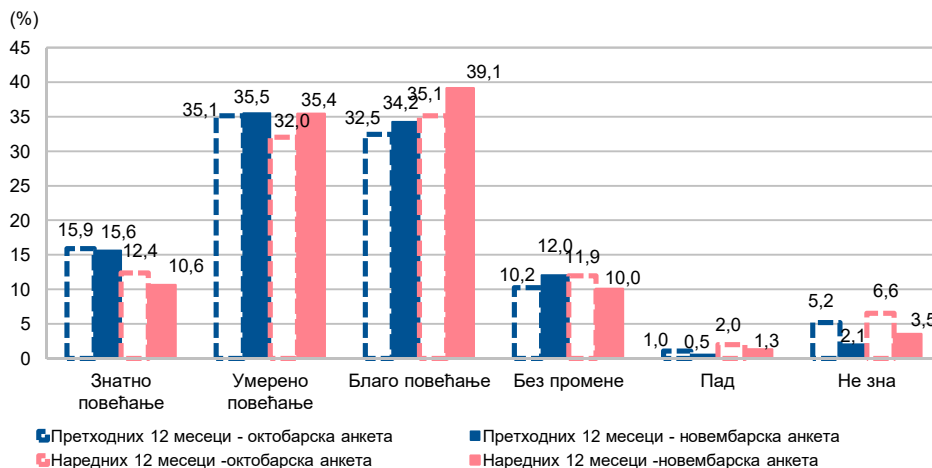
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (74,5%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Смањен је удео испитаника који сматрају да ће се цене знатно повећати у наредној години дана, као и удео оних који сматрају да ће цене остати непромењене. Истовремено, повећан је удео оних који сматрају да ће се цене благо и умерено повећати.

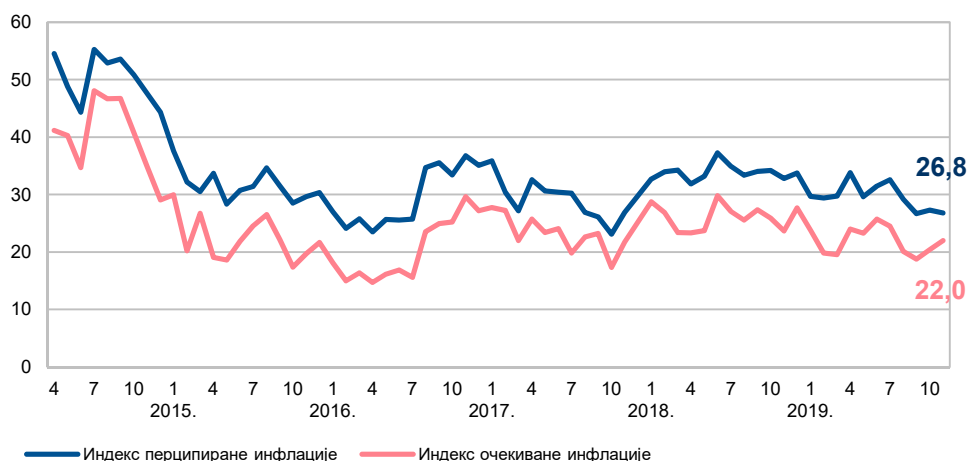
Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

У односу на претходну анкету благо је смањен НП испитаника међу становништвом који очекују поскупљење прехранбених производа, као и месечних рачуна.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).